

**Άξονες περιγραφής σεναρίου για το ανοικτό θέμα του κλάδου
ΠΕ02**

Β' ΕΚΔΟΣΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2011

Το σενάριο είναι κατά βάση ένα σχέδιο μαθήματος, αυτό που πάντα έχει στο μυαλό του ο εκπαιδευτικός πριν μπει στην τάξη να διδάξει. Δεν είναι επομένως κάτι εντελώς άγνωστο στον εκπαιδευτικό. Ως τώρα δεν χρειαζόταν να διατυπώσουμε ρητά κάποιο σενάριο (παρότι υπάρχουν εκπαιδευτικοί που το έκαναν πάντα), γιατί χρησιμοποιούσαμε συνήθως ένα μέσο διδασκαλίας, το βιβλίο ή το έντυπο, γενικότερα, και ακολουθούσαμε σε γενικές γραμμές της λογική του. Η αξιοποίηση των ΤΠΕ και οι νεότερες αντιλήψεις στη διδασκαλία απαιτούν να έχουμε τη δυνατότητα να αξιοποιούμε συνειδητά όλα τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας και να τα υποτάσσουμε σε ένα συγκεκριμένο διδακτικό πλάνο. Η ανάγκη αυτή, ανάγκη κατά βάση προσαρμογής του σχολείου στα νέα δεδομένα, οδήγησε στην ανάδειξη του ρόλου του εκπαιδευτικού και επομένως της δυνατότητάς του στη διαμόρφωση διδακτικών εκδοχών (=σεναρίων).

Τα σενάρια δεν είναι μια ουδέτερη διαδικασία. Καλό είναι ο εκπαιδευτικός να έχει υπόψη του ότι καταθέτοντας μια πρόταση, προσανατολίζει προς συγκεκριμένη κατεύθυνση τη διδασκαλία του και ότι αυτό αποτυπώνεται ούτως ή άλλως στο σενάριο που γράφει ή στο μάθημα που κάνει. Καλό είναι επομένως αυτό να γίνεται συνειδητά.

Δίνεται στη συνέχεια ένα ενδεικτικό πλαίσιο που θα μπορούσε να κατευθύνει τη γραφή ενός σεναρίου (σύμφωνα με το αντίστοιχο που περιλαμβάνεται στη Β' αναθεωρημένη έκδοση του επιμορφωτικού υλικού). Συνιστάται η δημιουργική ανάγνωση του πλαισίου αυτού και όχι, φυσικά, η μηχανιστική αναπαραγωγή του.

Προκειμένου να γίνει το πλαίσιο αυτό σαφέστερο, συνοδεύεται από ένα παράδειγμα ελεύθερου θέματος.

Απάντηση Ελεύθερου Θέματος

1. Ταυτότητα του σεναρίου

Γράψτε έναν **τίτλο** για το σενάριο, προσδιορίστε αν επιχειρείτε τη διδασκαλία μιας επιμέρους ενότητας του εγχειριδίου ή αν σχεδιάζετε μια διαθεματική εργασία (**εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές**), σημειώστε τη χρονική **διάρκεια** που απαιτείται και τις **προϋποθέσεις υλοποίησης** για δάσκαλο και μαθητή.

Ο τίτλος ενδέχεται να δίνεται στην εκφώνηση (βλ. και παράδειγμα). Σε περίπτωση κατά την οποία προτείνετε κάποιο διαθεματικό σενάριο, είναι καλό να αναφέρετε ποια γνωστικά αντικείμενα ή γνωστικές περιοχές εμπλέκονται κατά τη διεξαγωγή του σεναρίου.

2. Στόχοι-σκεπτικό

Περιγράψτε τους στόχους του σεναρίου σας (εστιάζοντας ειδικότερα και στους στόχους σε σχέση με τις ΤΠΕ).

3. Λεπτομερής παρουσίαση της πρότασης

Παρουσιάστε το **πρόβλημα-θέμα** που θα διερευνηθεί στην πρότασή σας, το **θεωρητικό πλαίσιο** της, τον **τρόπο σύνδεσής της με τα ισχύοντα** στο σχολείο και κατόπιν περιγράψτε αναλυτικά τις προτεινόμενες **διδασκτικές πρακτικές** (αναλυτική περιγραφή βήμα-βήμα της **διδασκτικής πορείας** και της **μεθοδολογίας**, τι αναμένεται να κάνουν τα παιδιά και κυρίως **πώς** θα προκύψει μάθηση, ποιοι **μαθησιακοί πόροι** (π.χ. βιβλίο, λογισμικό, άλλο υποστηρικτικό υλικό κλπ.) αξιοποιούνται και **πώς**, με έμφαση στο **είδος και στον τρόπο χρήσης των νέων τεχνολογιών**).

Η παρουσίαση της πρότασης εμπεριέχει τα παρακάτω στοιχεία (χωρίς να είναι απαραίτητη η συγκεκριμένη σειρά):

- Αφετηρία, το πρόβλημα-θέμα που θα διερευνηθεί.
- Το θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζεται η πρόταση.
- Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο.
- Οι τεχνολογίες που θα χρησιμοποιηθούν / εργαλεία-πηγές που θα χρησιμοποιηθούν.
- Η μεθοδολογία της διδασκαλίας (πώς).
- Ενδεικτική κατανομή του χρόνου (κατανομή της χρονικής διάρκειας που δηλώνεται προηγουμένως στην ενότητα «Ταυτότητα του σεναρίου»).
- Ο ρόλος των διδασκόντων. (Εδώ είναι απαραίτητο να φαίνεται και ο δικός σας ρόλος ως διδάσκοντος. Τι θα κάνετε κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας; Πώς θα υποστηρίζετε τα παιδιά;)
- Ο ρόλος των μαθητών: έκταση πρωτοβουλιών, περιγραφή σε περίπτωση συνεργασίας. (Ενδείκνυται η σύνδεση με άλλες ενότητες και κυρίως με το φύλλο εργασίας)
- Οι τυχόν προαπαιτούμενες γνώσεις.
- Τα αναμενόμενα κείμενα που θα παραχθούν, οι δραστηριότητες που θα αναπτύξουν οι μαθητές.

Δώστε τις ιδιαιτερότητες της τάξης, αν είναι απαραίτητο (π.χ. μικρή τάξη με αρκετούς δίγλωσσους μαθητές, κανονική τάξη με 25 παιδιά, ολόκληρο το σχολείο σε μια πρόταση άτυπης πρακτικής γραμματισμού ή μια ομάδα παιδιών για ένα πρόγραμμα που εμπίπτει στις ημιτυπικές πρακτικές γραμματισμού (π.χ. ομάδα παιδιών που συμμετέχει στο πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Αγωγής).

Με τον όρο λογισμικό εννοούμε κάθε περιβάλλον που μπορεί να αξιοποιηθεί στη διδασκαλία, κλειστό, ανοιχτό (π.χ. σώματα κειμένων) ή λογισμικό γενικής χρήσης (π.χ. Προγράμματα Επεξεργασίας Κειμένου, διαδικτυο κλπ.). Καλό είναι να αιτιολογήσετε γιατί επιλέγετε το συγκεκριμένο λογισμικό ή περιβάλλον. Ενδέχεται το είδος του λογισμικού που θα χρησιμοποιηθεί να δίνεται στην εκφώνηση. Στην περίπτωση αυτή καλό είναι να αναδείξετε την προστιθέμενη μαθησιακή αξία του συγκεκριμένου περιβάλλοντος, κάτι που μπορεί να γίνει σε πολλά σημεία του σεναρίου (στους στόχους, στην περιγραφή κλπ.) και όχι μόνον εδώ.

4. Φύλλο/α Εργασίας

Περιγράψτε το φύλλο ή τα φύλλα εργασίας που θα δώσετε στους μαθητές σας.

Λάβετε υπόψη σας ότι αυτό το μέσο (το φύλλο εργασίας) θα έχουν στη διάθεσή τους μόνο οι μαθητές και επομένως θα τους καθοδηγεί στο τι θα κάνουν. Η καθοδήγηση μπορεί να είναι πολύ στενή ή πολύ πιο χαλαρή, ανάλογα με τους στόχους που έχουμε θέσει. Σε περίπτωση π.χ. που στόχος μας είναι η καλλιέργεια της

πρωτοβουλίας, της συνεργατικότητας κλπ. των παιδιών δεν μπορούμε να έχουμε ένα φύλλο εργασίας με αυστηρή καθοδήγηση.

5. Κριτική ή/ και πρόσθετες πληροφορίες

Σημειώστε πολύ σύντομα τους **πιθανούς περιορισμούς** της πρότασής σας, καταθέστε, αν έχετε, πιθανές **άλλες εκδοχές** του σεναρίου σας τονίζοντας τις διαφορές με την εκδοχή που παρουσιάσατε προηγουμένως ή **πρόσθετες πληροφορίες** που πιθανώς θεωρείτε αναγκαίες για την καλύτερη κατανόηση του σεναρίου.

Ενδεικτικό παράδειγμα ελεύθερου θέματος (Μάθημα γλώσσας – θέμα από το τελευταίο μέρος των βιβλίων του Γυμνασίου).

Στο Κεφ. 3 του σχολικού εγχειριδίου *Νεοελληνικής Γλώσσας Α' Γυμνασίου* δίνεται η παρακάτω διαθεματική εργασία. Αναπτύξτε ένα σενάριο με την αξιοποίηση των ΤΠΕ, επιλέγοντας εκείνο ή εκείνα τα λογισμικά-διαδικτυακά περιβάλλοντα (λ.χ. διαδίκτυο, Προγράμματα Επεξεργασίας Κειμένου και Προγράμματα Παρουσίασης κλπ.) που θεωρείτε κατάλληλο/α για τη δημιουργία μαθησιακού περιβάλλοντος που θα εμπλέξει τους μαθητές σε ερευνητικού τύπου διαδικασίες, σε δημιουργική μάθηση και στην παραγωγή λόγου (προφορικού, γραπτού ή πολυτροπικού). Μπορείτε να τροποποιήσετε ή να επεκτείνετε τις παρακάτω δραστηριότητες που προτείνονται από το σχολικό εγχειρίδιο, καθορίζοντας ανάλογα και το χρονισμό του σεναρίου σας.

▲ Διαθεματική εργασία ▲ ▲ ▲ ▲

«**Ήσυχες γραφικές παραλίες ή πολυσύχναστα τουριστικά θέρετρα;**»

w Από περιοδικά, εφημερίδες, τουριστικούς οδηγούς, λογοτεχνικά έργα, εγκυκλοπαίδειες, το διαδίκτυο, σχολικά βιβλία Ιστορίας και Γεωγραφίας, βρείτε κείμενα και εικόνες, φωτογραφίες και σκίτσα που να αφορούν ήσυχες παραλίες από τη μια και παραθαλάσσια μέρη με μεγάλη τουριστική κίνηση από την άλλη. Χωριστείτε σε ομάδες.

1η ομάδα: Οργανώστε το υλικό που θα βρείτε, βάλτε τίτλους, προσθέστε σχόλια στις εικόνες, γράψτε τις δικές σας περιγραφές στα τοπία και φτιάξτε ένα πόστερ / μία αφίσα για την τάξη σας.

2η ομάδα: Γράψτε ένα κείμενο 2-3 παραγράφων με επιχειρήματα υπέρ των διακοπών σε ήσυχες γραφικές παραλίες και ένα άλλο υπέρ των διακοπών σε πολυσύχναστα τουριστικά θέρετρα.

● Στη συνέχεια αξιολογήστε τα κείμενα αυτά, διαλέξτε τα δύο πιο αποτελεσματικά, με βάση κριτήρια τα οποία θα συμφωνήσετε με τον καθηγητή σας, και προσθέστε τα στην αφίσα.

3η ομάδα: Ρωτήστε 100 ανθρώπους από το σχολικό, το οικογενειακό και το ευρύτερο κοινωνικό σας περιβάλλον αν προτιμούν διακοπές σε μια ήσυχη γραφική παραλία ή σε ένα πολυσύχναστο τουριστικό θέρετρο. Αποδώστε το αποτέλεσμα σχηματικά είτε με ένα ραβδόγραμμα είτε με μία πίτα είτε με οποιαδήποτε άλλη μαθηματική παράσταση θέλετε, αξιοποιώντας γνώσεις και υλικό από το μάθημα της Πληροφορικής. Εξηγήστε με ένα σύντομο συνοδευτικό κείμενο τι παρουσιάζει η παράσταση που θα φτιάξετε και προσθέστε τη στην αφίσα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ